

Rozhovory s prezidentom Bieloruska Alexandrom Lukašenkom a riaditeľom Národnej Banky Bieloruska, Piotrom Prokopovičom

Najnovšia diplomatická trenica medzi Bieloruskom a USA:

Lukašenko: "Potrebujeme diplomatické vzťahy, ktoré na nás vyvíjajú nátlak? Nepotrebujeme. Pokiaľ si Američania myslia, že môžu budovať svoje diplomatické vzťahy z pozície moci, nemáme o ne, ani o ich diplomatov záujem". Zároveň varoval Európsku úniu pred zaujatím podobného postoja. "A teraz chcú, aby sa pripojili aj Európania... Pridajte sa ak chcete. Nezabúdajte však, že 50% ropy a ropných produktov a 30% zemného plynu prechádza cez Bielorusko a my sme vždy boli efektívnym partnerom." V období, keď vrcholila roztržka medzi USA a Bieloruskom, bolo zároveň otvorené diplomatické zastúpenie Európskej komisie v Minsku. Aj keď ekonomické sankcie USA pravdepodobne zasiahli najmä osobné účty predstaviteľov režimu, zdá sa, že bratská podpora Ruska, ktoré v tom čase "zvýšilo" cenu plynu pre Bielorusko iba o 9 dolárov, je dostatočnou kompenzáciou. Balansovanie medzi východom a západom je taktika, vďaka ktorej Lukašenko z tohto sporu vzišiel víťazne.

Súčasne sa vyjadril aj riaditeľ Bieloruskej národnej banky P. Prokopovič: "Obraz našej krajiny je pre nás v súčasnosti hlavnou témou". Ten je však momentálne narušený hlavne americkými sankciami voči štátnemu ropnému koncernu Belnaftchim, ktoré podľa Prokopovičových slov "samé o sebe nepredstavujú závažnú záležitosť. Samozrejme investori by na základe tejto skutočnosti mohli zvážiť svoje pôsobenie. Každý teraz čaká, ako sa veci vyvinú." Vyzýva na stabilizáciu týchto "umelo vytvorených rizík", pretože "politické spory sa majú riešiť politickými a nie ekonomickými cestami."

Riaditeľ Bieloruskej národnej banky tiež predstavil zámer, aby minimálne šesť zahraničných bankových inštitúcií vstúpilo na bieloruský trh. "Vytvárame všetky podmienky potrebné pre získanie investícií, ale vo svetle posledných udalostí, môžu investori svoje rozhodnutie oddialiť, či dokonca prehodnotiť. V konečnom dôsledku je to však negatívne tak pre nás, ako aj pre investorov. Diera na trhu sa však rýchlo zaplní. Pokiaľ západní investori neprídu, urobia tak investori z východu."

Vo svojom rozhovore sa prezident Bieloruska vyjadril aj k nadchádzajúcim parlamentným voľbám: „Bol by som rád, ak by aspoň zopár opozičných predstaviteľov získalo podporu, aby ste nás nemohli obviňovať, že nemáme opozíciu v parlamente. Ale to bude záležať od ľudí. Tí, ktorí si to zaslúžia sa do parlamentu dostanú.“ Prezident nedávno ohlásil, že na voľbách sa zúčastnia medzinárodní pozorovatelia – môžeme teda očakávať, že v septembri budú v Bielorusku relatívne slobodné, ale absolútne nespravodlivé voľby. Tento scenár je veľmi pravdepodobný, najmä keď výskumy verejnej mienky ukazujú vedúce postavenie provládnej strany Belaja Rus. Opozícia nemá prístup k mainstreamovým médiám a jej kampaň sa ešte nezačala.

Najvyšší predstaviteľ krajiny sa tiež vyjadril k prezidentským voľbám v roku 2011: „Ak situácia, moja osobná ako aj krajiny, zostane rovnaká ako dnes, tak samozrejme, budem opäť kandidovať. Momentálne som zdravý. Ľudia voči mne nie sú obzvlášť kritickí a Západ začína chápať... Takže môžete očakávať najhoršie.“ Tieto vyjadrenia možno chápať ako podkopávajúce pozíciu takzvanej „novej generácie“, ktorú predstavuje Lukašenkov syn Viktor a zástupkyňa predsedu prezidentskej administratívy Natália Petkevich. Tí sú považovaní za „novú krv“ v opozícii voči „starým strážcom“ Lukašenkovho režimu.

Zdroj: Reuters

Putin rozvíja úvahy o ropovode BPS-2 bez Bieloruska

Ruský premiér Vladimir Putin 14. mája uviedol, že baltický ropovod BPS-2 vedúci zo západoruskej oblasti Brjansk do oblasti Leningradu, bude viesť do prístavu Ust-Luga, mesta blízko Baltického pobrežia vzdialeného približne 120 km od Petrohradu. Ropovod bude mať odbočkou do rafinérie v meste Kiriš. Nový ropovod na ceste do Európy obíde Bielorusko.

Projekt BPS-2 sa zrodil počas ropnej roztržky medzi Moskvou a Minskom v januári 2007, kedy boli prerušené ruské dodávky ropy do Európy cez ropovod Družba. Stalo sa tak po tom, ako Bielorusko odmietlo povoliť prietok ruskej tranzitnej ropy bez toho, aby Rusko zaplatilo tranzitné clá. Putin ďalej uviedol, že nový ropovod musí zvýšiť export ropy a diverzifikovať dodávateľské cesty. „Bude slúžiť na zvýšenie energetickej bezpečnosti našej krajiny aj našich partnerov v Európe.“

Ropovod BPS-2 je posledným z radu ruských projektov, ktoré majú obísť problematické tranzitné krajiny pri preprave nerastných surovín na západné trhy. Ide o pretrvávajúcu ruskú politiku, ktorá existuje od pádu Sovietskeho zväzu a ktorá sa, všetkými prostriedkami snaží vyhýbať bývalým sovietskym republikám, uviedol Julian Lee, energetický analytik londýnskeho Centra pre globálne energetické štúdiá (CGES). Rusko taktiež plánuje postaviť plynovody Nord Stream a South Stream tak, aby obišli územie Ukrajiny a viedli priamo k európskym zákazníkom.

„Čím máte na ceste viac tranzitných krajín, tým je projekt komplikovanejší. Rusko si to skúsilo s Ukrajinou a Bieloruskom,“ uviedla Tatiana Mitrova, riaditeľka Centra pre štúdiá medzinárodného energetického trhu na Inštitúte energetického výskumu Ruskej akadémie vied. „Všetky naše problémy s dodávkami, tak veľmi diskutované v médiách, sú v podstate problémami tranzitných krajín. Rusko by nikdy neznížilo dodávky. Nie je to pre nás výhodné, lebo zarábame peniaze. Čím viac predáme, tým viac ziskáme,“ dodáva.

Je nepravdepodobné, že by po dokončení BPS-2 Rusko úplne pozastavilo tranzit ropy cez Bielorusko. „Myslím, že nejaká ropa aj naďalej bude cez Bielorusko tiecť,“ uviedol Lee.

Očakávať však možno, že BPS-2 zníži vplyv Minsku na ruský export ropy, z čoho by mohla z dlhodobého hľadiska profitovať Európa. Bieloruský autoritársky prezident Alexander Lukašenko používa energetickú kartu na udržanie sa pri moci už viac ako desať rokov.

Zdroj: New Europe